

Fotografia - etica și libertatea de exprimare

Se poate vorbi despre etica în fotografie și acest lucru se traduce prin comportamentul specific al fotografului în relația sa cu subiectul foto.

Artistul fotograf se poziționează într-un fel particular față de lumea care-l înconjoară. El posedă o percepție aparte asupra realității, transpusă în mod specific prin “ochii minții” și prin “ochiul” camerei foto, este inclinat către descoperirea extraordinarului acolo unde alții nu-l văd, manifestă curiozitate, dar și sensibilitate în raport cu ceea ce surprinde în imagini.

Uneori acțiunea sa poate fi privită ca un atac la intimitate, supunând atenției privitorilor aspecte mai “delicate” care țin de spațiul privat sau public, în situația în care nu se încheie acel acord tacit (sau verbal) între părțile implicate în procesul de fotografiere.

Multe persoane manifestă o rezervă mentală aflându-se în fața obiectivului fotografic, născută din întrebarea: “oare de ce eu?” și aceasta generează o schimbare de atitudine care, dacă nu este dramatică, în mod sigur nu este generatoare de artă.

Este preferabil să se realizeze o relație reciprocă de colaborare bazată pe respect și încredere, deoarece o fotografie valoroasă redă nu numai subiectul foto ci și un crâmpeli din sufletul artistului.

În ultimii ani, datorită accesului tot mai larg la fotografie, se poate vorbi de o “democratizare” a acesteia. Peste tot întâlnim turiști cu camere foto la gât, care nu sunt neapărat fotografi, ci mai curând persoane pasionate sau interesate de fotografie.

Și aceștia trebuie să respecte reguli care în spațiul european sunt bine definite: sunt locuri în care se impun restricții de fotografiere sau aceasta este chiar interzisă, sunt anumite categorii de oameni care nu consimt a fi fotografiați (musulmani, clerici).

Desigur, fotografia cu șansele cele mai mari de reușită este cea “furată”, dar oare este etic să procedăm așa?, mai ales că reversul medaliei poate fi o amendă usturătoare.

Propun elevilor cercului Foto un test care să investigheze comportamentul lor ca fotografi aflați în călătorie într-o țară străină.

Studiu de caz:

Un elev pasionat de fotografie călătorește împreună cu părinții sau colegii într-o altă țară. Condiția de fotograf îl pune în situații care implică un anumit mod de a gândi și acționa.

Chestionar :

1. Ce faci în cazul în care vrei să fotografiezi într-un muzeu sau într-o biserică?
 - a. verifici dacă este permisă fotografierea ;
 - b. urmărești ce fac ceilalți ;
 - c. fotografiezi încercând să nu te faci observat.

2. Cum procedezi în situația în care vrei să faci portretul unui localnic?
 - a. ceri permisiunea acestuia;
 - b. fotografiezi, zâmbești și apoi te scuzi;
 - c. faci fotografia fără a fi observat.

3. Cum te adresezi persoanei pe care dorești să o fotografiezi ?
 - a. în limba engleză, riscând să nu te faci înțeles ;
 - b. înveți un vocabular de bază în limba țării în care ești ;
 - c. te faci înțeles prin gesturi.

4. Dacă persoana fotografiată îți cere să-i arăți imaginile captate, cum procedezi ?
 - a. vizualizezi o imagine la întâmplare ;
 - b. alegi o imagine în care persoana zâmbește ;
 - c. îi dai camera foto să vadă ce dorește;
 - d. refuzi să-i arăți fotografiile făcute.

5. In cazul in care dorești să surprinzi o situație tensionată, cum procedezi ?

- a. nu atragi atenția asupra ta mai mult decât este cazul ;
- b. te expui încercând să surprinzi realismul situației ;
- c. dacă simți că ești în pericol, pleci.

6. Ce imagini prezinți la cercul de fotografie ?

- a. cât mai multe, supunându-le evaluării colective ;
- b. faci mai întâi singur o selecție a fotografiilor ;
- c. faci o evaluare inițială cu ajutorul părinților sau prietenilor.

Răspunsurile vizează o singură variantă de răspuns pe care vă rog să o încercuiți.

Aștept răspunsurile voastre pe grupul de pe Whatsapp până pe 15.05.2020.

Prof. Dominte Rodica